

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

[Af Bertel Haarder (V), Gerda Møller (KF), Mimi Jakobsen (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Lovforslag nr. L 18. Fremsat 9/10-80).

Lovforslaget sattes til forhandling

*Forhandling***Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):**

Styrelseslovens bestemmelser om muligheden for at opdele de valgberettigede i repræsentationsområder har tidligere voldt problemer, fordi det har vist sig at være vanskeligt teknisk set at udforme bestemmelser, der dækker enhver tænkelig situation. Den oprindelige bestemmelse i loven blev da også justeret ved ændringen i 1976, fordi det havde vist sig, at et flertal ved at splitte sig op i flere lister havde kunnet sikre sig begge de mandater, som et repræsentationsområde skulle omfatte. Mindretallet opnåede derved ikke den beskyttelse, man havde tilsigtet. Den ændring, der blev gennemført ved loven af 1976, var givetvis en forbedring for mindretallet, og det forslag, der nu ligger på bordet, tilsigter en yderligere sikring af dette mindretal.

Jeg skal her nøjes med at give et tilsagn om at ville være med til at overveje lovforslaget og at drøfte det i uddannelsesudvalget. Det er nok et forslag med en del tekniske detaljer, der mere egner sig for en udvalgsdrøftelse end for en egentlig debat her ved første behandling.

Jimmy Stahr (S):

Socialdemokratiet har ingen umiddelbare ønsker om at ændre styrelsesloven, men finder den forelagte lovændring interessant og

vil ligesom ministeren se frem til en god drøftelse i uddannelsesudvalget.

Gerda Møller (KF):

Det er jo liflige toner, der lyder både fra undervisningsministeren og fra den socialdemokratiske ordfører. Man må da håbe på, at tonerne varer ved udvalgsarbejdet igennem.

Det er rigtigt, som ministeren sagde det, at vi nåede et langt skridt fremad i 1976 under den tidligere undervisningsminister, fru Ritt Bjerregaard, hvor vi fik justeret valgreglerne, men vi har gennem de forslag, vi efter den tid har fremsat om en ændring af hele styrelsesloven, gjort opmærksom på, at vi ikke synes, vi er nået langt nok med hensyn til at beskytte mindretallene.

Jeg tror, det er den nuværende undervisningsminister, der har sagt, når vi har foreslået at lave valgreglerne om: kom nu med nogle eksempler, så vil jeg se på eksemplerne! Det tror jeg ministeren har sagt.

Nu har vi fået nogle eksempler, bl. a. fra Moderate Studenter, der viser, at lovens bestemmelser om inddeling i repræsentationsområder siden 1976 er blevet benyttet imod deres hensigt. Det er derfor, vi nu foreslår at få forholdstalsvalgmåden indført som princip og retten til inddeling i repræsentationsområder afskaffet. Vi finder det helt urimeligt, at loven, som den er i dag, kan misbruges til at knægte mindretal med, fordi den bruges i valgteknisk øjemed fremfor i fagligt.

I bemærkningerne til lovforslaget er der, som jeg sagde før, eksempler, og vi kan så håbe, at undervisningsministeren vil finde eksemplerne eller materialet overbevisende nok til at gå med til den foreslåede ændring.

Ved tidligere behandlinger – vi har jo haft nogle stykker – af styrelsesloven har flere ordførere uden for forslagspartierne givet udtryk for velvilje på dette område. Nu er forslaget altså taget ud til separat behandling. Derfor håber vi, at det kan samle et flertal her i salen, og at det i så fald kan komme så hurtigt igennem, at det er lov, inden valgene i næste måned til de styrende organer finder sted.

Poulsgaard (FP):

Dette lovforslag er, som det også er blevet sagt, et lille skridt i den rigtige retning, og vi vil naturligvis støtte det.

[Poulsgaard]

Vi havde gerne set, at vi var kommet meget videre, og at man virkelig tog fat på hele problematikken omkring universiteterne, for det går jo dér, ligesom hønsene skraber, tilbage, så det skal vi have ryddet op i. Jeg kan da fortælle tinget, at fremskridtspartiet agter at fremsætte et lovforslag, der indeholder nogle mere vidtgående ændringer end dem, hr. Bertel Haarder her er kommet med.

Da vi er tilhængere af, at man ikke få det hele, så må man tage det halve, vil vi i hvert fald støtte dette lovforslag.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Som det allerede er blevet fremhævet, er det et stort og indviklet område, som det kan være meget svært at overskue i forbindelse med et forslag som det foreliggende. Der findes mange valgeregler ud over dem, der lige nævnes i dette forslag, og dem synes jeg vi skal se på i udvalget, før vi begynder at tage stilling.

Det er klart, at hvis der er nogle grupper, der er unødigt hårdt trængt i styrelsesloven, så må den laves om, men jeg ved ikke, om det er rigtigt, når det påstås, at reglen ikke er blevet benyttet ud fra faglige hensyn. Jeg ved ikke, om hr. Bertel Haarder kunne forestille sig, at det udelukkende var studenter fra humaniora f. eks., som sad i konsistorium. Jeg synes, det ville være en lidt uheldig fordeling. Det kunne blive konsekvensen af dette forslag.

Jeg synes, vi skal se på det i udvalget og så få alle de andre valgeregler præsenteret også.

Aase Olesen (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Ole Vig Jensen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne sige, at vi i det store og hele er enige med forslagsstillerne i, at udnyttelsen af den nuværende styrelseslovs § 20 om inddeling i repræsentationsområder benyttes mod sin hensigt. Erfaringerne fra de sidste styrelsesvalg har klart vist, at den mindretalsbeskyttelse, som vi har ønsket varetaget også gennem styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner, ikke reelt har været til stede. Derfor vil vi gerne medvirke til at ændre lovgivningen på dette område.

Vi er imidlertid af den opfattelse, at forslagsstillerne med deres udformning af mindretalsbeskyttelsen ikke løser problemet tilfredsstillende, idet der ved områdeopdeling også tages vigtige faglige hensyn. Det kan ikke sige efter det forslag, som vi her har liggende.

Vi er i det radikale venstre også af den opfattelse, at det kan være u hensigtsmæssigt og betænkeligt at tage en enkelt ændring af styrelsesloven op. Loven har nu virket så længe, at det vil være rimeligt at tage en samlet revision af styrelsesloven på grundlag af de erfaringer, der måtte være indhøstet indtil nu. Vi vil opfordre undervisningsministeren til at forberede en sådan samlet lovrevision af styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner, og vores stilling til dette lovforslags videre skæbne vil være afhængig af ministerens svar på dette spørgsmål.

Foreløbig er vi indstillet på at gå ind i et grundigt udvalgsarbejde.

Alfred Hansen (DR):

Vi plejer hvert folketingsår at blive præsenteret for indtil flere forslag vedrørende ændring af styrelsesvedtægterne for højere uddannelsesinstitutioner. Ved de debatter, vi har haft dér, har jeg på retsforbundets vegne givet udtryk for, at vi ikke mener, der er basis for at ændre styrelsesvedtægterne, men jeg har gjort én tilføjelse. Kun på ét område har jeg de sidste 2-3 år opfordret til at ændre reglerne, nemlig hvad angår det, som er indeholdt i det lovforslag, der her er fremsat af hr. Bertel Haarder m. fl. Jeg synes, at hr. Bertel Haarder fortjener tak, fordi han har taget konsekvensen af et stort flertals modstand mod en generel og vidtgående ændring af styrelsesloven og derfor har fremsat dette meget realistiske forslag.

Dette forslag bør naturligvis vedtages, og det bør vedtages meget hurtigt. Det vil være en særdeles påkrævet retfærdighedshandling over for det mindretal, som hidtil stort set er blevet knægtet med hensyn til valg til de styrende organer.

Vi er fra retsforbundets side indstillet på at arbejde for mindretallets ret til at få den repræsentation, som de faktiske stemmetal berettiger det til at få. En vedtagelse af dette forslag vil ændre udviklingen på dette område i en heldigere retning.

[Alfred Hansen]

Om der er tekniske problemer, må det være op til ministeren og ministeriet at finde ud af. Hovedsagen er, at ministeren og socialdemokratiet har hjertet på rette sted, at de mener det alvorligt, når de taler om medindflydelse på sin egen arbejdsituation og medbestemmelse på sin arbejdsplads. Derfor vil jeg ikke kunne forestille mig, at der kunne være saglige begrundelser for – heller ikke fra regeringens side – at gå imod dette forslag.

Der er fra regeringens side lagt op til en lovpause i uddannelsesspørgsmål. Der er ikke varslet mange initiativer på uddannelsesområdet til forbedring af de uddannelsessøgendes økonomiske forhold eller til en lempelse af den restriktive adgangsbegrænsning.

Det giver mulighed for, at vi meget hurtigt i udvalget kan gøre dette forslag færdigt og få det vedtaget, så det kan komme til at virke i praksis.

Bertel Haarder (V):

Jeg må gøre opmærksom på, at det ikke er hr. Bertel Haarder, der har fremsat det forslag; det er fire partier, som har fremsat det, og disse fire partier er gået sammen om det, fordi disse fire partier tidligere har fremsat styrelseslovsforslag i fællesskab.

Da vi i foråret fremsatte styrelseslovsforlaget, fik vi af det radikale venstre at vide, at det var for omfattende, og at tiden ikke var inde til at tage en stor debat om styrelsesloven. Samtidig erklærede det radikale venstre, at man med hensyn til mindretalsbeskyttelsen var enig med forslagsstillerne. Derfor tog vi af hensyn til det radikale venstre dette lille hjørne ud for at få den lille sag klaret uden at hvirvle alting op. Nu får vi så at vide, at tiden ikke er inde til at tage denne sag isoleret frem, men at vi i stedet for må have en gennemgribende drøftelse af det hele.

Jeg forstår ikke noget af det, specielt ikke når man har lyttet til alle de andre ordførere, som faktisk har demonstreret en vældig pragmatisk holdning til sagen og sagt, at her er nok et problem, her er nok en bestemmelse, der ikke har virket efter hensigten, den må vi se at få rettet, hvis det kan gøres på en rigtig måde.

I betragtning af den holdning hos alle de andre ordførere vil jeg bede det radikale venstre – hvis det har tid til at høre efter – om, når vi skal have udvalgs møde her efter før-

stebehandlingen, da ikke at sylte forslaget ind i den tankegang, at nu skal vi have hvirvlet det hele op. Jeg vil virkelig indtrængende bede om, at vi nu prøver at holde os til det, vi tidligere har sagt om denne sag, det, der blev sagt så sent som i maj måned, nemlig at dette isolerede problem kan vi løse. Det vil jeg meget bede repræsentanten for det radikale venstre, som jeg håber følger os ind i undervisningsudvalget bagefter, om at lægge sig på sinde. Om ikke andet så ved at læse tidligere radikale taler om denne sag.

Det haster nemlig en hel del. Det er muligt, at man ikke kan nå at få en ændring til at gælde for det valg, der begynder på Københavns universitet om nogle uger, men det kunne i hvert fald nemt nå at gælde før det valg, som kommer på Danmarks tekniske højskole. Derfor vil jeg altså anmode om, at man forsøger at få denne sag igennem, får stillet spørgsmålene i dag, får svarene frem i næste uge, så vi kan få tredje behandling lige efter efterårsferien. Det skulle vi mageligt kunne nå, i betragtning af at forslaget er så beskedent, som det er.

Hvis det radikale venstre har en ændret formulering af forslaget, så lad os straks få forhandlet os frem til en ændret formulering. Jeg tror roligt, jeg kan sige på de fire forslagsstillende partiers vegne, at kan vi finde en formulering, der tilfredsstillende det radikale venstre og samtidig giver en øget sikring af mindretalsbeskyttelsen, så er vi straks rede til at lytte til forslaget. Vi håber bare, at der er sådanne forslag, og at det ikke blot fører til en almindelig udsættelse.

Jeg vil gerne sige til det radikale venstre, at hvis den pludselige ændring i holdningen skyldes, at jeg og fru Gerda Møller over for dagspressen, når vi er blevet spurgt, har sagt, at vi forventede, at det radikale venstre ville støtte denne sag, så vil jeg gerne undskylde, at jeg på forhånd har givet udtryk for sådanne forventninger. Hvis det har skabt surhed i den radikale gruppe, så lægger jeg mit hoved på et fad og serverer det for gruppen og siger: undskyld. Det skal ikke have lov til at ødelægge denne sag. Jeg lover aldrig at gøre det mere. Så synes jeg ikke, jeg kan gøre mere i sagens interesse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

[Bertel Haarder]

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (15/10 80):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Ny stedf.: Bolvig (RV)

Udv. om offentlige arbejder (15/10 80):

Udtræder: Bilgrav-Nielsen (RV)

Nyt medl.: Lone Dybkjær (RV)

Udtræder: Dræbye (RV)

Ny stedf.: Bilgrav-Nielsen (RV)

Uddannelsesudvalget (15/10 80):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Ny stedf.: Bilgrav-Nielsen (RV)

Boligudvalget (16/10 80):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Nyt medl.: Erlendsson (FP)

Erhvervsudvalget (16/10 80):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Nyt medl.: Erlendsson (FP)

Kulturudvalget (16/10 80):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Ny stedf.: Erlendsson (FP)

Retsudvalget (16/10 80):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Ny stedf.: Erlendsson (FP)

Skatte- og afgiftsudvalget (16/10 80):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Ny stedf.: Erlendsson (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 17. oktober 1980, kl. 11.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 14.38
